

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТАБІЛЬНОСТІ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

ПОГОРЕЛЕНКО Н. П., ОСТРОУШКО М. В.

УДК 336.71:65.012.12

Погореленко Н. П., Остроушко М. В. Забезпечення фінансової стабільності банківського сектора України в сучасних умовах

Мета статті полягає в дослідженні різних напрямів оцінки фінансової стабільності банківської системи України та на основі їх розгляду – в обґрунтуванні необхідності використання системного, комплексного підходу до аналізу стану банківського сектора. Обґрунтовується, що основними етапами розробки оцінки стабільності фінансової системи є формування інформаційної бази та системи індикаторів стабільності фінансової системи, проведення її моніторингу та аналізу, стрес-тестування, формування звіту про стан фінансової системи, вироблення рекомендацій щодо коригування політики з метою посилення стабільності фінансової системи та запобігання фінансовим кризам. Особливу увагу приділено підходам до розрахунку інтегрального показника фінансової стабільності банків. У результаті дослідження було визначено напрями дослідження оцінки фінансової стабільності банківських установ і розроблено рекомендації щодо їх коригування з метою посилення стабільності фінансової системи та запобігання економічних дисбалансів.

Ключові слова: банківський сектор, фінансова стабільність, розвиток, інтегральний показник, рейтингування.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 2. **Бібл.:** 13.

Погореленко Наталія Петрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (пр. Перемоги, 55, Харків, 61174, Україна)

E-mail: pogorelenko@inbox.ru

Остроушко Марина Валеріївна – студентка, Харківський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України (пр. Перемоги, 55, Харків, 61174, Україна)

E-mail: ostroushko.marinka@mail.ru

УДК 336.71:65.012.12

UDC 336.71:65.012.12

Погореленко Н. П., Остроушко М. В. Обеспечение финансовой стабильности банковского сектора Украины в современных условиях

Цель статьи заключается в исследовании различных направлений оценки финансовой стабильности банковской системы Украины и на основе их рассмотрения – в обосновании необходимости использования системного, комплексного подхода к анализу состояния банковского сектора. Обосновывается, что основными этапами разработки оценки стабильности финансовой системы является формирование информационной базы и системы индикаторов стабильности финансовой системы, проведение ее мониторинга и анализа, стресс-тестирование, формирование отчета о состоянии финансовой системы, разработка рекомендаций по корректировке политики с целью усиления стабильности финансовой системы и предотвращения финансовых кризисов. Особое внимание обращено на подходы к расчету интегрального показателя финансовой устойчивости банков. В результате исследования были определены направления исследования оценки финансовой стабильности банков и разработаны рекомендации по их корректировке с целью усиления стабильности финансовой системы и предотвращения экономических дисбалансов.

Ключевые слова: банковский сектор, финансовая стабильность, развитие, интегральный показатель, рейтингование.

Рис.: 1. **Табл.:** 2. **Формул.:** 2. **Библ.:** 13.

Погореленко Наталья Петровна – кандидат экономических наук, доцент, доцент, кафедра банковского дела, Харьковский институт банковского дела Университета банковского дела Национального банка Украины (пр. Победы, 55, Харьков, 61174, Украина)

E-mail: pogorelenko@inbox.ru

Остроушко Марина Валерьевна – студентка, Харьковский институт банковского дела Университета банковского дела Национального банка Украины (пр. Победы, 55, Харьков, 61174, Украина)

E-mail: ostroushko.marinka@mail.ru

Pogorelenko N. P., Ostroushko M. V. Ensuring Financial Stability of the Banking Sector of Ukraine under Modern Conditions

The goal of the article lies in the study of various directions of assessment of financial stability of the banking system of Ukraine and on the basis of its consideration – in justification of a necessity of use of the system, complex approach to analysis of the state of the banking sector. The article justifies that the main stages of development of assessment of stability of the financial system is formation of the information base and system of indicators of stability of the financial system, conduct of its monitoring and analysis, stress-testing, formation of a report on the state of the financial system, development of recommendations on adjustment of the policy with the aim of strengthening stability of the financial system and avoidance of financial crises. The article pays a special attention to approaches to calculation of an integral indicator of the financial stability of banks. In the result of the study it identifies directions of the study of assessment of financial stability of banks and develops recommendations on their adjustment with the aim of strengthening stability of the financial system and avoidance of economic disbalances.

Key words: banking sector, financial stability, development, integral indicator, rating.

Pic.: 1. **Tabl.:** 2. **Formulae:** 2. **Bibl.:** 13.

Pogorelenko Natalia P. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Banking, Kharkiv Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (pr. Peremogy, 55, Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: pogorelenko@inbox.ru

Ostroushko Maryna V. – Student, Kharkiv Institute of Banking of the University of Banking of the National Bank of Ukraine (pr. Peremogy, 55, Kharkiv, 61174, Ukraine)

E-mail: ostroushko.marinka@mail.ru

Останніми роками, у зв'язку з негативними наслідками світової фінансової кризи, Україна зіштовхнулася із серйозною проблемою щодо подальшої стратегії розвитку банківської системи та вибору методів для забезпечення її стабільності в умовах, що склалися. Хвиля кризових явищ, що охопила світову економіку, викликала потребу в поглибленні існуючих економічних до-

сліджень щодо забезпечення стабільності банківської системи та застосуванні їх на практиці.

Стабільність банківської системи – це комплексна характеристика стану банківської системи, при якому реалізується її сутність і призначення в економічній системі країни, адекватно та ефективно виконуються її функції, а також забезпечується спроможність підтримувати рівно-

вагу та відновлювати стан після зовнішніх потрясінь чи посилення диспропорцій, будь-яких відхилень від безпечних параметрів, спричинених кризовими явищами. Стабільність банківської системи є чинником забезпечення стабільності фінансової та економічної систем і економічної безпеки держави. На сьогоднішній день сприяння або забезпечення її є однією із основних функцій центральних банків [3].

Аналіз вітчизняної практики свідчить, що головною проблемою в забезпеченні стабільного розвитку банківської системи є відсутність системності та синхронності в зміні власних організаційних основ, методів і принципів з урахуванням відповідного рівня та етапу розвитку. Це і обумовлює актуальність теми та доцільність проведення досліджень для розвитку цього питання.

Проблема забезпечення стабільного розвитку банківської системи широко досліджується багатьма вітчизняними вченими, серед яких Барановський О. І. [7], Василенко О. В. [3], Колодізев О. М. [5], Коваленко В. В. [6, 11, 13], Литвинов В. В. [10] та ін.

Незважаючи на достатньо пильну увагу наукової спільноти до зазначеного питання, комплексні дослідження теоретико-методологічних і практичних засад, а також розробку відповідних рекомендацій щодо їх реалізації, до цього часу вивчено недостатньо ґрунтовно. Поглиблює значущість проблеми глобальна економічна система, яка в останній час під впливом макроекономічної нестабільності

знає суттєвої трансформації та докорінних зрушень. Потребують наукового вивчення та обґрунтування змістовних складових і розробка відповідного механізму забезпечення стабільного розвитку банківської системи, адекватного сучасного етапу розвитку.

Метою статті є визначення засад до вирішення зазначеної проблеми на основі розробки виваженої, науково обґрунтованої бази формування та реалізації відповідного механізму забезпечення стабільного розвитку банківської системи.

Глобальна криза наочно продемонструвала структурну вразливість економіки України та нестійкість її фінансової системи. Без усунення структурних диспропорцій у галузевій структурі економічної системи та розривів у рівнях розвитку окремих сегментів фінансової системи найімовірнішим сценарієм розвитку України відбудеться уповільнення економічної динаміки та поглиблення дисбалансів фінансової системи. Це стане підґрунтям для фінансової дестабілізації в майбутніх періодах. Тому, щоб завадити розвитку цього процесу, необхідною умовою є, насамперед, широка доступність, достовірність і зрозумілість інформації щодо результатів діяльності банків, їх надійності та платоспроможності, та, як наслідок, і їх фінансової стабільності. Тому, на нашу думку, основними напрямками досліджень щодо оцінки фінансової стабільності банківської системи є такі (рис. 1).

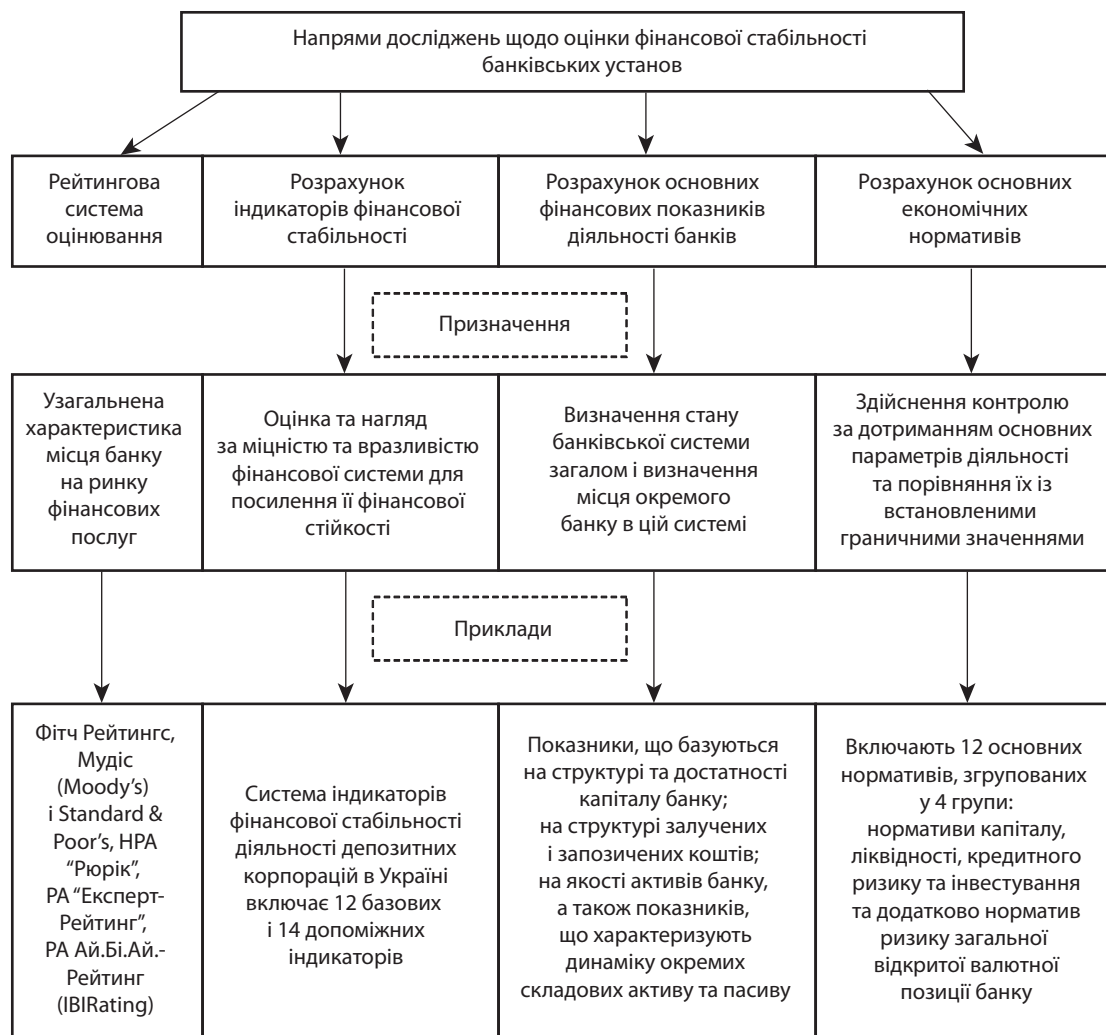

Рис. 1. Напрями дослідження для оцінки фінансової стабільності банківських установ

Якщо для оцінки фінансового стану банку чи банківської системи в цілому обрати ту чи іншу складову, може виникнути питання: чи буде такий вибір точно відображати реальний стан справ і повністю розкривати всі аспекти питання щодо стабільності банківських установ? Питання є цілком логічним, оскільки оцінка фінансової стабільності банківської системи являє собою достатньо комплексне поняття та явище.

Однією зі складових системи оцінки фінансової стабільності банків є рейтингові системи оцінювання банків. В Україні найбільш застосовуваною у банківській сфері є система CAMELS, модифікована методика якої використовується і Національним банком України. Згідно з [2, 9] нагляд за діяльністю банків, що ґрунтується на оцінці ризиків їх діяльності за рейтинговою системою CAMELS, полягає у визначенні загального стану банку на підставі єдиних критеріїв, які охоплюють його діяльність за всіма напрямками. Метою рейтингування є визначення тих банків, які мають незадовільний фінансовий стан або певні недоліки в менеджменті, а також у діяльності банку існують певні загрози щодо стабільності та фінансової стійкості. Своєчасне виявлення проблем, що можуть призвести до негативних наслідків, потребує особливого режиму контролю служби банківського нагляду Національного банку України. Незважаючи на те, що існуюча рейтингова система достатньо повно дозволяє оцінити діяльність банків, вона все ж таки має певні недоліки, які, на думку авторів, можливо усунути відповідними заходами, які представлено в *табл. 1*.

комітету з банківського нагляду, Світового банку, науковців тощо. Національний банк України постійно перевіряє діяльність банків з дотримання нормативів. Офіційна інформація щодо динаміки дотримання банками України економічних нормативів НБУ виглядає таким чином (*табл. 2*) [9].

Дані з *табл. 2* свідчать про те, що банківська система України в цілому стабільно дотримується встановлених нормативів. Так, рівень адекватності регулятивного капіталу банківської системи (відношення власних коштів банків до активів, зважених за ступенем ризику) уже декілька років становить 14 – 20%, що значно вище рекомендацій Базельського комітету (не менше 10%).

Капітал банку – це головний показник його здатності до подальшого розвитку. Він є надзвичайно важливим і необхідним елементом забезпечення економічної самостійності, прибуткової діяльності та в підсумку – підвищення фінансової стабільності банку.

Головна ж функція капіталу банку – захисна, тобто створення певного запасу міцності і, відповідно, зниження ризику при проведенні банківських операцій. Саме це спонукало банки у післякризові роки значно перевищувати цей показник та підтримувати його значення на рівні 20%. Проте, зі стабілізацією макроекономічного стану в Україні, рівень адекватності регулятивного капіталу протягом 2011 – 2012 рр. демонструє стійкий тренд на зменшення.

Ці висновки є підтвердженням того, що за допомогою результатів оцінки показників лише одного напрямку

Таблиця 1

Недоліки рейтингової системи CAMELS та шляхи їх усунення

Недоліки	Шляхи усунення
Суб'єктивність оцінки експертами діяльності банку	Ранжування спеціалістів, які будуть займатися вивченням та оцінкою або перевіркою окремих компонент системи
Недоліки на етапі адаптації зарубіжної моделі системи рейтингової оцінки CAMELS	Розробка додаткових критеріїв оцінки для окремих компонент у випадках неоднозначності у трактуванні та присвоєнні оцінок
Тісна «співпраця» інспектора з банком, що призводить до необ'єктивної оцінки ризиків	Посилення вимог до кваліфікації кадрів і навчання відповідно до міжнародних стандартів
Недосконалість загальної оцінки та присвоєння рейтингу	Упровадження вагових коефіцієнтів для компонент системи відносно того, наскільки вони є значущими в загальній оцінці

Дана система має перевагу – результати дослідження є наочними та дають можливість комплексного дослідження практично усіх аспектів діяльності банківської установи. Втім, її суттєвим недоліком є суб'єктивний характер оцінювання. Методологія практичного застосування системи CAMELS передбачає використання рейтингових оцінок, насамперед, наглядовими органами для контролю за банківськими установами. Але, на жаль, такий важливий аспект оцінки банківських установ, як забезпечення публічного характеру результатів оцінки діяльності банків, як правило, не розглядається. Вона не дає можливості вчасно виявляти слабкі місця в банківському секторі під час економічних коливань і має ряд інших недоліків, як і будь-яка інша система рейтингування. На її основі не можна зробити остаточний висновок щодо фінансової стабільності банківських установ, що, у свою чергу, потребує додаткової інформації.

Іншим прикладом оцінки фінансового стану банків є розрахунок економічних нормативів, встановлених НБУ [1]. При цьому застосовуються методики оцінки фінансового стану банку, створені за рекомендаціями Базельського

діяльності банку неможливо повно та адекватно оцінити реальний фактичний стан як банківського сектора, так і окремого банку.

Тому, на думку авторів, доцільно застосовувати системний підхід і забезпечити комплексне оцінювання фінансової стабільності банківської системи України, що дасть змогу виявляти загрозові явища, а також згладжувати наслідки негативних коливань. Результатом такого комплексного дослідження має стати Звіт про фінансову стабільність (далі – ЗФС), який може розроблятися як по окремому банку, так і центральним банком по всій банківській системі загалом. Бажано, щоб такий Звіт мав містити інформацію [12]:

- ✦ ідентифікація загроз стабільності фінансового сектора;
- ✦ оцінка вірогідності та сили впливу внутрішніх і зовнішніх факторів на діяльність банківської установи;
- ✦ розрахунок індикаторів фінансової стабільності та основних економічних нормативів (якщо є по-

- рушення щодо дотримання порогових значень, то план заходів для стабілізації значення показника та покращення фінансового стану взагалі);
- ✦ динаміка показників, що стосуються прибутковості, рентабельності та надійності банківської установи;
 - ✦ підготовка пропозицій як для попередження дії шоків, так і для відновлення фінансової стабільності, якщо кризи не вдалося уникнути.

- ✦ розгортання досліджень у сфері фінансової стабільності (зокрема, моніторинг ринку нерухоomości, фондового ринку).

Не менш важливим напрямком для узагальнення та отримання повної картини стану банківського сектора є розробка методики, яка б давала змогу узагальнювати вихідну інформацію й отримувати єдине значення – інтегральну оцінку (індекс) у вигляді узагальнюючого показника, який складається з інтегральних таксономічних

Таблиця 2

Динаміка дотримання банками України економічних нормативів НБУ

Нормативи	Станом на:			
	01.01.2010	01.01.2011	01.01.2012	01.01.2013
H1 Норматив мінімального розміру регулятивного капіталу (млн грн)	135802	160896	178454	178909
H2 Норматив адекватності регулятивного капіталу (не менше 10%)	18.08	20.83	18,90	18.06
H3 Норматив співвідношення регулятивного капіталу до сукупних активів (не менше 9%)	13.91	14.57	14.96	14.89
H4 Норматив миттєвої ліквідності (не менше 20%)	64.45	58.80	58.48	69.26
H5 Норматив поточної ліквідності (не менше 40%)	72.90	77.33	70.53	79.09
H6 Норматив короткострокової ліквідності (не менше 60%)	35.88	91.19	94.73	90.28
H7 Норматив максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (не більше 25%)	21.56	21.04	20.76	22.10
H8 Норматив великих кредитних ризиків (не більше 8-кратного розміру регулятивного капіталу)	169.21	161.20	164.46	172.91
H9 Норматив максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (не більше 5%)	0.93	0.81	0.57	0.37
H10 Норматив максимального сукупного розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (не більше 30%)	3.31	2.25	2.51	2.41
H11 Норматив інвестування в цінні папери окремо за кожною установою (не більше 15%)	0.07	0,05	0,05	0.09
H12 Норматив загальної суми інвестування (не більше 60%)	3.12	3.35	3.24	3.48

Метою підготовки Звіту з фінансової стабільності є:

- ✦ поліпшення розуміння центральним банком ризиків, що стоять перед фінансовою (банківською) системою, і підтримці в подальшому, прийняття відповідних рішень;
- ✦ підвищення прозорості діяльності окремих банківських установ;
- ✦ підвищення розсудливості економічних агентів при ухваленні економічних рішень і сприяння зміцненню стабільності банківської системи.

Підготовка таких документів дозволяє робити упреждувати розгортання кризових процесів і розробляти плани дій з мінімізації наслідків, якщо кризи не вдалося уникнути. Україна вже зробила перші кроки на цьому шляху, проте такі дії необхідно активізувати і, запозичивши зарубіжний досвід, адаптувати його до українських реалій.

Перед Національним банком України постає низка перспективних завдань, які необхідно вирішити для покращення якості робіт з питань фінансової стабільності, а саме:

- ✦ перехід від моніторингу показників фінансової стабільності до підготовки та регулярного випуску повноцінного ЗФС;
- ✦ удосконалення методології стрес-тестування на макрорівні та її широке та регулярне використання, зокрема, і при підготовці ЗФС;

показників оцінки фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності та ефективності управління банку, кожен з яких описується певною сукупністю окремих показників. Узагальнюючий інтегральний показник оцінки фінансової стабільності банку розраховується за середньою геометричною інтегральних показників.

Слід звернути увагу на те, що зараз існують різні підходи до його розрахунку. Так, згідно з [11], розрахунок інтегрального показника повинен здійснюватися таким чином:

$$IK_{\phi c} = K_1 / 0,2 + K_2 / 0,7 + K_3 / 0,6 + K_4 / 0,9 + K_5 / 0,08 + K_6 / 0,5 + K_7 / 0,5 + 0,2 / K_8 + K_9 / 0,4,$$

де $IK_{\phi c}$ – інтегральний критерій фінансово-економічної стабільності банків;

K_1 – частка високоліквідних активів у загальних активах;

K_2 – частка робочих активів у загальних активах;

K_3 – частка кредитів у загальних активах;

K_4 – співвідношення кредитів і загальних зобов'язань;

K_5 – адекватність капіталу;

K_6 – співвідношення капіталу до зобов'язань банку;

K_7 – частка строкових зобов'язань у загальних зобов'язаннях;

K_8 – частка міжбанківських кредитів у загальних зобов'язаннях;

K_9 – поточна ліквідність.

Даний підхід до розрахунку інтегрального показника є доволі простим, доступним і легко реалізується на практиці. І хоча він не є оптимальним методичним підходом до вирішення проблеми комплексного аналізу фінансової стабільності банку, та, незважаючи на використання обмеженої кількості аналітичних показників, такий аналіз виступає дієвим інструментом оцінки фінансової стабільності та дає змогу завчасно розпізнати характер і суттєвість змін і спрогнозувати їх вірогідний розвиток.

Згідно з іншим підходом [13] розрахунок інтегрального показника фінансової стійкості банківської системи здійснюється за такою формулою:

$$I_{fs} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n \frac{K_i}{K_n}}$$

де I – показник фінансової стійкості;
 K – значення i -го коефіцієнта, обраного для розрахунку;
 K_n – нормативне або рекомендоване значення i -го коефіцієнта, обраного для розрахунку;
 n – кількість коефіцієнтів, обраних для розрахунку.

Для комплексного оцінювання фінансової стабільності банківської системи було використано метод середньої геометричної та нормативних значень обраних коефіцієнтів для розрахунку. Він базується на визначенні коефіцієнтів за окремими показниками, коли за одиницю вважається найвище значення даного індикатора. Показниками для розрахунку обрано коефіцієнт надійності, коефіцієнт фінансового важеля, коефіцієнт захищеності власного капіталу, коефіцієнт захищеності дохідних активів, коефіцієнт мультиплікатора капіталу, коефіцієнт концентрації капіталу, співвідношення капіталу до депозитів, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт ресурсної ліквідності зобов'язань, коефіцієнт платоспроможності, коефіцієнт кредитної активності, коефіцієнт фінансового важеля.

Перевагою даного підходу є те, що перераховані показники можуть служити сигналами можливої появи негативних явищ у банківській системі, які при раціональному керівництві можна подолати без негативних наслідків для фінансової стійкості. Крім того, розроблену комплексну методику оцінювання рівня фінансової стійкості банківської системи доцільно використовувати при проведенні аналізу як банківської системи в цілому, так і окремо взятих банківських установ; у процесі оцінювання окремих груп банків за різними критеріями фінансової стійкості; для прийняття рішень щодо розробки стратегічного плану розвитку банківської системи.

Отже, розглянувши способи розрахунку інтегрального показника фінансової стабільності банків, можна визначити основні його переваги, реалізація яких характеризується таким чином [7]:

- ✦ він синтезує в собі весь вплив включених у дослідження показників;
- ✦ зводить проблему оцінки ефективності управління до одного кількісного значення, що значно полегшує економічну інтерпретацію отриманих результатів;
- ✦ не вимагає попереднього виділення підмножин сильно корельованих ознак і не призводить до виділення декількох некорельованих факторів.

Оцінка стану банків на основі розрахунку інтегрального показника є узагальнюючою компонентою аналізу фінансової стабільності банківської системи, якій необхідно наділити значну увагу. Тому підхід до його розрахунку має бути стандартизований і зручний для банків, що на сьогодні залишається головним завданням як Національного банку України, так і науковців, оскільки надасть можливість своєчасно вжити відповідних заходів для попередження ймовірності виходу зі стану стабільної діяльності.

ВИСНОВКИ

Сучасні умови розвитку української економіки диктують свої умови щодо забезпечення фінансової стабільності, яка разом із підтриманням цінової стабільності має бути другою пріоритетною функцією центрального банку. Тому розробка підходу, орієнтованого на майбутнє, здатного виявляти потенційні небезпеки фінансової системи, набуває особливої значущості. Крім того, аналіз фінансової стабільності не може лежати лише в площині оцінки виконання банками нормативів чи їх рейтингових оцінок. У роботі було запропоновано використовувати на практиці системний підхід та інтегральний показник для оцінки фінансового стану банківської системи, що дозволить визначити тенденції розвитку банку та своєчасно реагувати на відповідні відхилення. Впровадження запропонованих підходів дозволить покращити якість оцінки фінансової стабільності банківської системи, що, власне, і є предметом подальших наукових досліджень. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Постанова Правління НБУ «Про затвердження Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні», № 368 від 28.08.2001// www.rada.gov.ua
2. Положення про порядок визначення рейтингових оцінок за рейтинговою системою CAMELS // Постанова Правління Національного банку України від 08.05.2002 р. № 171.
3. **Арбузов С. Г.** Банківська енциклопедія / С. Г. Арбузов, Ю. В. Колобов, В. І. Міщенко, С. В. Науменкова. – К. : Центр наукових досліджень Національного банку України: Знання, 2011. – 504 с. – (Інституційні засади розвитку банківської системи України).
4. **Васюренко О. В.** Моделі оцінки банківської діяльності для забезпечення стабільності банківської системи: монографія / О. В. Васюренко, О. М. Тридід, Г. М. Азаренкова та ін. – К. : УБС НБУ, 2010. – 322 с.
5. **Колодізев О. М.** Забезпечення стабільності банківської системи на основі підвищення ефективності управління капіталізацією вітчизняних банків / О. М. Колодізев, В. О. Лесик [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2012_1/32_03_01.pdf
6. **Коваленко В. В.** Стратегічне управління фінансовою стійкістю банківської системи: методологія і практика : монографія / В. В. Коваленко. – Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. – 228 с.
7. **Барановський О. І.** Стійкість банківської системи / О. І. Барановський // Фінанси України. – 2007. – № 9. – С. 75 – 81.
8. **Сисоєва Л. Ю.** Проблеми рейтингування банків за системою CAMELS / Л. Ю. Сисоєва // Механізм регулювання економіки. – 2012. – № 3. – С. 13 – 17.
9. Сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [/http://www.bank.gov.ua](http://www.bank.gov.ua)
10. **Литвинов В. В.** Удосконалення методичного підходу до оцінки фінансового стану банку на основі побудови інтегрального показника / В. В. Литвинов // Управління розвитком. – 2012. – № 14. – С. 94 – 96.

11. Коваленко В. В. Оцінка фінансової стійкості банківської установи для розробки антикризової стратегії її діяльності / В. В. Коваленко, О. В. Крухмаль [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1160/1/Kovalenko_Krukhmal.pdf

12. Колобов Ю. В. Основні аспекти фінансової стабільності в сучасних умовах / Ю. В. Колобов, О. І. Петрик // Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики». – 2012. – № 1 (12). – С. 11 – 17.

13. Коваленко В. В. Методичні підходи до визначення рівня фінансової стійкості банківської системи / В. В. Коваленко // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – № 7(121). – С. 232 – 240.

REFERENCES

Arbuzov, S. H., Kolobov, Yu. V., and Mishchenko, V. I. *Bankivska entsyklopediia* [Banking Encyclopedia]. Kyiv: Tsentr naukovykh doslidzhen NBU; Znannia, 2011.

Baranovskyi, O. I. "Stiikist bankivskoi systemy" [The stability of the banking system]. *Finansy Ukrainy*, no. 9 (2007): 75-81.

Kolodiziev, O. M., and Lesyk, V. O. "Zabezpechennia stabilnosti bankivskoi systemy na osnovi pidvyshchennia efektyvnosti upravlinnia kapitalizatsiieiu vitchyznianskykh bankiv" [To ensure the stability of the banking system by improving management efficiency capitalization of domestic banks]. http://www.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/VUABS/2012_1/32_03_01.pdf

Kovalenko, V. V. *Stratehichne upravlinnia finansovoiu stiikistiu bankivskoi systemy: metodolohiia i praktyka* [Strategic management of financial stability of the banking system: Methodology and Practice]. Sumy: UABS NBU, 2010.

Kovalenko, V. V., and Krukhmal, O. V. "Otsinka finansovoi stiikosti bankivskoi ustanovy dlia rozrobky antykrizovoi stratehii ii diialnosti" [Assessment of financial stability of the banking institution for the development of anti-crisis strategy for its activities]. http://dspace.uabs.edu.ua/bitstream/123456789/1160/1/Kovalenko_Krukhmal.pdf

Kolobov, Yu. V., and Petryk, O. I. "Osnovni aspekty finansovoi stabilnosti v suchasnykh umovakh" [Key aspects of financial stability in today's environment]. *Finansovo-kredytna diialnist: problemy teorii ta praktyky*, no. 1 (12) (2012): 11-17.

Kovalenko, V. V. "Metodychni pidkhody do vyznachennia rivnia finansovoi stiikosti bankivskoi systemy" [Methodological approaches to determining the level of financial stability of the banking system]. *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 7 (121) (2011): 232-240.

Lytvynov, V. V. "Udoskonalennia metodychnoho pidkhodu do otsinky finansovoho stanu banku na osnovi pobudovy intehralnoho pokaznyka" [Improving methodological approach to assess the financial condition based on constructing an integrated parameter]. *Upravlinnia rozvytkom*, no. 14 (2012): 94-96.

[Legal Act of Ukraine] (2001). www.rada.gov.ua

[Legal Act of Ukraine] (2002).

Sait Natsionalnoho banku Ukrainy. <http://www.bank.gov.ua>

Sysoieva, L. Yu. "Problemy reitynhuvannia bankiv za systemoiu CAMELS" [Problems Banks ranking system for CAMELS]. *Mekhanizm rehuliuвання ekonomiky*, no. 3 (2012): 13-17.

Vasiurenko, O. V., Trydid, O. M., and Azarenkova, H. M. *Modeli otsinky bankivskoi diialnosti dlia zabezpechennia stabilnosti bankivskoi systemy* [Valuation banking to ensure the stability of the banking system]. Kyiv: UBS NBU, 2010.